

Чи має окрема думка судді прецедентне значення?

Окрема думка судді, як і судове рішення є формою відображення акту судження судді, що знаходить свій вияв в процесуальному документі суду. За своєю суттю окрема думка судді є його персональною позицією щодо правозастосування, розуміння ним теоретичних, доктринальних підходів та основоположних принципів судочинства, і різничається від позиції, яка покладена в основу судового рішення.

Хоч окрема думка і має похідний характер від судового рішення, однак не має таких властивих судовому рішенню характеризуючих ознак, як: особливий порядок набрання законної сили; обов'язковість виконання для всіх органів, інституцій та осіб; відповідальність за невиконання. Натомість, окрема думка судді не породжує ні для кого юридичних наслідків й жодним чином не змінює та не впливає на набуття чинності відповідним судовим рішенням. До того ж, для окремої думки судді не передбачено чіткої регламентації структури та юридичної техніки її викладу, процедур набрання нею чинності. Сама по собі наявність окремої думки судді у справі не є підставою для перегляду відповідного судового рішення, вона лише дає можливість учаснику судового провадження посилити його певну правову позицію.

Висновок про те, що окрема думка судді не є судовим рішенням, можна зробити і шляхом аналізу норм національного процесуального законодавства. Так, за змістом статті 258 Цивільного процесуального кодексу України, статті 369 Кримінального процесуального кодексу України, статті 232 Господарського процесуального кодексу України, статті 241 Кодексу адміністративного судочинства України (оскільки такий процесуальний феномен, як окрема думка судді, властивий процедурі колегіального розгляду справ, то нами свідомо не аналізувалися положення Кодексу України про адміністративні правопорушення, так як така категорія справ завжди розглядається суддею одноособово) існує вичерпний перелік форм процесуальних документів суду, яким закон надає статус судового рішення. Це, зокрема: ухвали, рішення, постанови; судові накази, вироки .

Цілком логічно, що якщо окрема думка не має характеристик судового рішення, то вона не може мати прецедентного значення. Такий висновок підкріплюється і судової практикою. Так, у постанові від 18.02.2019 року (справа №592/1964/14-к) Верховний Суд відмічає, що окрема думка судді не є судовим рішенням, в якому викладається правовий висновок, а тому не має прецедентного значення.